

O 65. GODIŠNJOJ IZLOŽBI SULUV-A – DANAS I OVDE

Savez Udruženja likovnih umetnika Vojvodine je u 2020. godini obeležio više važnih jubileja – 75 godina delovanja Udruženja, 50. godina postojanja udruženjske galerije (koja je od 1968. godine u sadašnjim prostorijama na Bulevaru Mihajla Pupina), a aktuelna godišnja izložba SULUV-a je 65. po redu. Svi ovi brojevi, ne samo kalendarski, upućuju na dugogodišnju prisutnost, rad i značaj jedne umetničke institucije. Jer, sedamdesetpetogodišnje delovanje vojvođanskog umetničkog udruženja ukazuje na značaj, važnost i potrebu umetnosti u društvu – u različitim etatičkim konceptima i socijalnim okolnostima. Nikako ne treba zaboraviti da su članovi SULUV-a još od ranih pedesetih godina dali značajan doprinos borbi protiv *socijalističkog realizma* suprotstavivši se autentičnim likovnim argumentima nasilnom uplitanju politike u umetnost; da su iznalazili metode modernizacije umetnosti koja je bila jedan od povoda za preobražaj društvenih odnosa tokom šezdesetih i sedamdesetih; da su *uhvatili korak* sa ranim postmodernističkim manifestacijama u internacionalnom pokretu *umetnosti osamdesetih*; da su se racionalističkim, postkonceptualnim, geometrijskim i konstruktivističkim principima *umetnosti devedesetih* suprotstavili atmosferi haosa i destrukcije kojom je bila obeležena poslednja decenija prošlog stoleća. Konačno, posle 2000. prisustvujemo procesima iznalaženja relevantnog odgovora novom konceptu sveta u doba razularenog liberalnog kapitalizma i opšte medijalizacije sveta. Zapravo, SULUV je pokazujući vlastitu vitalnost permanentno potvrđivao da je umetnost i te kako potrebna društvu, da je važna i značajna za njegovo smisljeno postojanje i delovanje.

Dugo godina su najvidljiviju potvrdu istrajnog delovanja ovog umetničkog udruženja prezentovale tradicionalne godišnje izložbe SULUV-a. Na tim postavkama je sagledavana aktuelna produkcija u vojvođanskim umetničkim radionicama. Nažalost, tokom proteklih decenija u našem okruženju, u vremenima nenaklonjenim umetnosti, ove i ovakve izložbene manifestacije su zanemarene. U medijskom informativnom društvu – zapostavljena je informacija o delovanju *kvalifikovane* umetničke populacije. Zanemareno je korektno praćenje sveobuhvatne udruženjske produkcije koja je mogla da pruži zbirni uvid u delovanje umetnika, a što bi doprinelo boljem sagledavanju, akcentovanju i sistematizovanju relevantnih ostvarenja bliskih karakteru i senzibilitetu sveta u kome živimo. Tim pre što su, nakon agresivne i sveopšte globalne medijalizacije, nametnuti novi odnosi u umetnosti, pogotovo u njenoj inoviranoj vizuelno-likovnoj konstituciji. Slikarstvo je prestalo da bude vodeći vizuelni jezik, jer su senzibilitetu savremenog čoveka postale bliže (i prijemčivije)

neke druge i drugačije slike. Na sceni je novi vizuelizam, zasnovan na tehnicizmu, na digitalnim (i digitalizovanim) slikama u kojima se često gube granice između realnog i virtuelnog sveta.

Ipak, to i takvo stanje nikako ne umanjuje značaj umetnosti u aktuelnom trenutku. Ovovremenska tehnologija je, koliko god nametnuta – toliko i opšteprihvaćena jer unosi mnoštvo pogodnosti u život savremenog čoveka. No, naš današnji svet je ipak pun paradoksa. Tokom početnih decenija XXI veka pokazalo se da besni kapitalizam zasnovan na *filozofiji dolara* sprovodi nemilosrdnu upotreba čoveka. Krupni kapital je beskrupulozan – čovek je sveden na potrošni resurs, a na svetskoj sceni je proces sveobuhvatne dehumanizacije. Uzrok te zanemarenosti *čovekove duše koja večno pati* (Sombati Balint) svakako je u čvrstoj sintezi kapitalističke i tehnološke moći. Uz to, zahuktala nauka, najčešće korumpirana sredstvima krupnog kapitala, sve više je usredsređena ka robotici kojom će se zamenjivati *ljudski resursi* i ka stvaranju humanoidnih i inteligentnih robota. Tako će čovekov rod ponovo biti zapitan o vlastitom postojanju i identitetu. U svakom slučaju predstoji nam neugodni osećaj *doline jeze* koji se javlja pri susretu čoveka sa humanoidnim robotom.

Kako u tim i takvim okolnostima reaguju umetnost i umetnici?

Uklapajući se u proces globalne medijalizacije savremena umetnost koristi tehnološke tekovine, njenu sveobuhvatnu infrastrukturu (*network*), njenu informacijsku prezentativnost i zasebnu medijsku filozofiju. Tranzicija od klasičnih ka novotehnološkim i digitalnim medijima kontinuirano se odvijala od vremena prekretnice vekova do danas, ali ni u jednom trenutku visokotehnološka umetnost nije preuzela prevlast na glavnoj sceni naše umetničke savremenosti. Štaviše, iako to može zazvučati paradoksalno, fenomen tehnološko-medijske umetnosti na određeni način potvrđivao je relevantnost klasičnih medija: slikarstvo, skulptura i grafika su, i te kako, u opticaju. U okružju sveprisutnih elektronskih slika, ponovo jača dignitet senzibiliziranog *hand made* proizvoda. Teoretičarka savremenih umetničkih praksi Divna Vuksanović uverena je da se sveopštoj digitalizaciji umetnost može i treba suprotstaviti postupcima koji podrazumevaju povratak telu/ruci, dakle, direktnim ljudskim gestom. Uz to, akteri savremene umetnosti upravo u vremenu dominacije tehnoloških medija sve češće ispoljavaju ponovo probuđeni poriv da dosegnu ideale estetskih i etičkih vrednosti te savremeni umetnik (p)ostaje stvaralac od integriteta i autoriteta. Pri tome se termin estetsko nikako ne može poistovećivati sa označavanjem lepog i ugodnog, nego kao sinonim estetskog sistema koji se kroz umetnost nudi model za uređenje sveta, dok je etička sugestija izdejstvovana umetničkim delom i te kako potrebna u okružju jednog dehumanizovanog sveta.

U tom smislu treba posmatrati i shvatiti eksponate ovogodišnje 65. Godišnje izložbe radova članova SULUV-a. U svakom slučaju dela 65 umetnika različite generacijske pripadnosti i još različitijih umetničkih shvatanja i opredeljenja, omogućavaju određenu percepciju stvarnosti te brojna sagledavanja, analize i zaključke o našem svakodnevlju. U umetničkom smislu na ovoj izložbi se insistira na preciznom dijagnosticiranju aktuelnog stanja ljudske egzistencije, ali i na personalnoj definiciji odgovora umetnika. A nije li upravo to osnovna funkcija umetnosti danas i ovde?

U okviru 65. Godišnje izložbe članova SULUV predstavilo se 65 umetnika, aktivnih članova SULUV. Izložba je obuhvatila većinu likovnih stvaralaca Vojvodine i Srbije, mlađih i starijih generacija i postavljena je u dve galerije – Galeriji SULUV i Malom likovnom salonu Kulturnog centra Novog Sada, na Bulevaru Mihajla Pupina, u Novom Sadu, od 21. decembra 2020. do 22. januara 2021.

65. Godišnja izložba članova SULUV, objedinila je i predstavila stvaralaštvo velikog broja svojih članova, različitih generacija, nacionalnosti i ličnih poetika, nastalo u prethodne tri godine. Godišnja izložba članova SULUV ustanovljena je 1951. godine i predstavlja značajnu tradicionalnu manifestaciju koja je kroz decenije omogućavala godišnji pregled savremenog stvaralaštva eminentnih umetnika, kao i onih mladih i neafirmisanih, aktivnih članova Udruženja. Ono što ovogodišnju izložbu između ostalog čini veoma značajnom jeste činjenica da je poslednja 64. Godišnja izložba održana 2016. godine, nakon čega je nastala pauza od nekoliko godina usled nedovoljnih mogućnosti za realizaciju ovako kompleksnog događaja. Iz tog razloga inicijativa za ponovno vraćanje Godišnje izložbe članova SULUV u redovni program predstavlja veoma značajan momenat za dalji rad Udruženja, naročito u godinama kada Udruženje obeležava velike jubileje kontinuiranog višedecenijskog rada u oblasti kulture i likovne umetnosti. Ponovno uvođenje manifestacije kao što je 65. Godišnja izložba članova SULUV u programski repertoar Udruženja označava još jedan transformisani pogled na kulturno nasleđe i kulturni identitet, ali i otvaranje polja za preispitivanje tradicionalnih formi umetničke prezentacije, kao što su revijalne izložbe, njihovog značaja i pronalaženje modela kojim bi se te forme integrisale u savremenom umetničkom kontekstu.

UČESNICI:

Milica Denković, Marija Jevtić Dajić, Lili Bunjik-Eros, Vladimir Stanković, Lazar Marković, Dunja Nedeljković Serafin, Maja Erdeljanin, Nebojša Milijašević, Marijana Prentović, Sonja Bojanić, Biljana Jevtić, Nataša Panian, Predrag Kovačić, Sima Gucunski, Borislav Nikolić, Vanja Novaković, Dragutin Jegdić, Isidora Čoban, Tamara Dragan, Zorana Đaković, Dušan Savković, Vlado Njaradi, Ana Ivić, Ana Vrtačnik, Danica Mitrović, Ljiljana Jevtić Ilić, Milan Vasiljić, Jasna Gulan Ružić, Aleksandar Obrovski, Sonja Boruš, Vančo Hristov, Damjana Jokic, Đorđe Živić, Miloš Stanojević, Sanja Žigić, Tamara Vajs, Milorad Miša Cvetičanin, Tatjana Marticki, Milena Cvetković, Irena Kovač, Aleksandra Rešnjak Pešić, Ivana Bjelica, Dejan Živković, Jozef Kláčík, Alena Kláčíkova, Tijana Holpert, Rastko Stefanović, Milica Dukić, Vera Tanasić, Mihal Đurovka, Dejan Krstić, Gordana Kazimirović Jankov, Zoran Bulatović, Marta Kiš Buterer, Dragan Jankov, Jelena Badnjevac Ristić, Trajan Todoran, Milan Živanović, Vladana Moldovan, Georgi Josifov, Sonja Ardan, Vladimir Ilić, Tanja Perunović, Ljiljana Vojvodić, Jasmina Knežević.